

KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo progimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą Vyatuto Didžiojo universiteto „Atžalyno“ progimnazijoje (toliau – Progimnazija), krizių valdymo komandos narių funkcijas, darbo organizavimą, institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo progimnazijoje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

2.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas progimnazijoje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;

2.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

3. Krizių valdymą progimnazijoje koordinuoja, organizuoja ir vykdo progimnazijos krizių valdymo komanda.

4. Šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

4.2. **krizė progimnazijoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę progimnazijos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme progimnazijoje, susišaudymas, gaisras, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas, infekcinės ligos protrūkis ir kt.;

4.3. **krizės valdymas progimnazijoje** – veiksmai, kuriuos atlieka progimnazijos administracija, krizių valdymo komanda, siekdami įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, progimnazijos bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą progimnazijos bendruomenės narių saugumu ir pan.;

4.4. **krizių valdymo progimnazijoje komanda (progimnazijos komanda)** – progimnazijoje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti.

II. KRIZIŲ VALDYMO PROGIMNAZIJOJE ORGANIZAVIMAS

5. Progimnazijos komandos paskirtis – įvykus krizei progimnazijoje (toliau – Krizė) atkurti įprastą progimnazijos bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems progimnazijos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį.

6. Progimnazijos komanda sudaryta nuo 5 iki 7 narių. Progimnazijos komandai vadovauja progimnazijos direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Progimnazijos komandą sudaro: progimnazijos komandos vadovas, narys atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, atsakingas už komunikaciją, narys, atsakingas už saugumą, ir narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą. Progimnazijos komandos vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, ir nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas turi atlikti skirtingi asmenys.

7. Progimnazijos komandos nariais skiriami krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys progimnazijos administracijos darbuotojai, mokytojai ir/ar pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas). Progimnazijos komandos nariai gali būti ir VGK nariais. Komandos sudėtį tvirtina progimnazijos vadovas.

8. Progimnazijos komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

8.1. parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau – Krizės valdymo veiksmų planas) (priedas Nr.1);

8.2. įvykus krizei, konsultuojasi su progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinant progimnazijos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, esant būtinybei, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

8.2.1. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

8.2.2. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numatyti postvencinius veiksmus.

9. Progimnazijos komandos narių funkcijos:

9.1. progimnazijos komandos vadovas:

9.1.1. numato, kad, nesant kurio nors komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas progimnazijos darbuotojas;

9.1.2. vadovauja progimnazijos komandos darbui;

9.1.3. inicijuoja progimnazijos komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Komandos posėdžiai krizės valdymo organizaciniais klausimams (komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį);

9.1.4. užtikrina, kad progimnazijos komandos nariai įgytų krizės valdymo kompetencijų;

9.1.5. užtikrina, kad progimnazijos komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

9.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, prireikus – kitas institucijas;

9.1.7. įvykus krizei, susisiekiama su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslinama krizės faktus, aptariama su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta progimnazijos bendruomenei (administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams));

9.1.8. nustačius COVID – 19 ligą, nedelsiant kooreguoti ugdymo procesą, sudaryti galimybę dirbti nuotoliniu būdu, sudaryti sąlygas saviizoliacijai, visiems galimai kontaktavusiems su sergančiu asmeniu, organizuoti patalpų dezinfekciją;

9.1.9. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę progimnazijos komandą;

9.1.10. informuoja administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę;

9.1.11. mokinio ir (ar) darbuotojo mirties atveju, pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

9.1.12. iškvietus psichologinės pagalbos teikėją (-us), informuoja progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją;

9.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:

9.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją progimnazijoje (labiausiai krizės paveiktus bendruomenės narius, bendrą bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir progimnazijos vidinius resursus, reikalingus psichologinės pagalbos teikimui;

9.2.2. bendradarbiaudamas su progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija organizuoja psichologinės pagalbos mokyklos bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

9.2.3. labiausiai krizės paveiktiems bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą mokyklos bendruomenės nariams (rengia pokalbius su bendruomenės nariais, konsultuoja bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);

9.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

9.3.1. reguliariai atnaujina progimnazijos komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą komandos nariams ir bendruomenei;

9.3.2. bendradarbiaudamas su psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas mokyklos bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją progimnazijos komandos vadovui;

9.3.3. konsultuoja progimnazijos komandos vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir žiniasklaidą;

9.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

9.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

9.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

9.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme progimnazijos bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių bendruomenės narių saugumą, ir informuoja progimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

9.5. narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą:

9.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei progimnazijos bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus mokyklos bendruomenės narius, inicijuoja pirmos pagalbos teikimą ir informuoja progimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmai pagalbai suteikti;

9.5.3. numato vietą (-as) progimnazijoje, kur galėtų būti teikiama pirmoji pagalba;

9.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

10. Progimnazijos Krizės komanda numato preliminarų veiksmų planą, įvykus krizei:

10.1. nedelsiant po įvykio:

10.1.1. sukviečia progimnazijos komandą, prisiminti kiekvieno funkcijas ir atsakomybę:

10.1.1.1. prieš prasidedant pamokoms, sukviečia mokytojų pasitarimą, kurio metu instrukuoti mokytojus apie tai, kaip reikėtų pateikti informaciją mokiniams;

10.1.1.2. pateikia rekomendacijas, kaip padėti vaikams reikšti emocijas ir reaguoti į įvyki;

10.1.1.3. primena pagrindines progimnazijos komandos narių ir mokytojų funkcijas;

10.1.1.4. suteikia informaciją apie tai, kur ir kaip bus teikiama pagalba;

10.1.1.5. suteikia neatidėliotiną pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia;

10.1.1.6. pirmosios dienos pabaigoje aptaria pagrindinius dienos įvykius, numatyti svarbiausius kitos dienos veiksmus;

10.2. kitą dieną:

10.2.1. organizuoja tolesnį pagalbos teikimą progimnazijos bendruomenės nariams;

10.2.2. vykdo šviečiamąją veiklą, slopinti gandus;

10.2.3. aptaria tėvų informavimą ir prevencinio švietimo klausimus;

10.2.4. dienos pabaigoje aptaria pagrindinius įvykius, numatyti tolesnius veiksmus;

10.3. vėlesnėmis pirmosios savaitės dienomis:

10.3.1. organizuoja trumpus esamos situacijos aptarimus;

10.3.2. tęsia numatytų pagalbos priemonių įgyvendinimą;

10.4. progimnazijos komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, mokyklos krizės valdymo veikla nutraukiama;

10.5. mokyklos komanda, įgyvendinusi krizės valdymo mokykloje plane numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo mokykloje veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus bei koreguoja krizės valdymo mokykloje veiksmų planą.

11. Visi pagalbą krizinėje situacijoje mokyklai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

(Mokyklos pavadinimas)

(data)

1. Progimnazijos bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę progimnazijoje, nedelsdamas informuoja progimnazijos komandos vadovą.....

.....
(vardas, pavardė, kontaktinis telefono Nr.).

Jam nesant, jo įgaliotą atstovą

.....
(vardas, pavardė, kontaktinis telefono Nr.).

2. Progimnazijos komandos vadovas susisiečia su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta progimnazijos bendruomenei.

3. Progimnazijos komandos vadovas nedelsdamas sušaukia komandos posėdį.

Progimnazijos komandos narių vardai, pavardės, telefono nr., funkcijos krizės valdymo metu:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

4. Progimnazijos komandos vadovas informuoja apie krizę progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.

Įstaigos pavadinimas.....

Kontaktinio asmens vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas:

.....

5. Progimnazijos komanda posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės:

5.2. įvertina turimus psichologinės pagalbos progimnazijoje resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir informuoja progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją;

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas:

5.3. sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms bendruomenės grupėms (mokiniam, tėvams (globėjams, rūpintojams), darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

5.5. svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi progimnazijos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys bendruomenės nariai);

5.7. atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais, rekomenduotinai konsultuojantis su progimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. numato kito progimnazijos komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama progimnazijos bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktai.

Progimnazijos komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.